ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МИСТЕЦТВО НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА АРГУМЕНТАЦІЇ»

Спеціальність:	**D4 Публічне управління та адміністрування**
Освітній рівень:	**другий (магістерський) рівень**
Освітня програма:	**Публічне управління та адміністрування**

МАУП 2026

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	**Мистецтво наукової комунікації та аргументації**
Шифр та назва спеціальності	D4 «Публічне управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити ЄКТС / 90 год. / Лекції: 14 / Семінарські заняття: 16 / Самостійна робота: 60
Терміни вивчення дисципліни	
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-publichnogo-administruvannya/katalog-zagalnoakademichnih-disciplin.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Боринська Ольга Леонідівна	
Науковий ступінь	кандидат політичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	професор кафедри публічного адміністрування
Дисципліни, які викладає НПП	Мистецтво публічного виступу, Соціально-психологічні аспекти управління
Напрями наукових досліджень	політичне лідерство, публічна політика, парламентаризм, професійний розвиток державних службовців,політика європейської інтеграції, соціально-психологічні аспекти державних службовців, конфлікти в публічному управлінні
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=rzc6uLMAAAAJ https://orcid.org/0000-0002-9034-5699 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58674886300&origin=recordpage
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	olga.borynska@gmail.com
Контактний тел.	+38 (050) 983-88-20
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-publichnogo-administruvannya.html

Анотація курсу. Дисципліна присвячена підготовці, аргументованому представленню та обговоренню результатів наукових досліджень у фаховому, міждисциплінарному й публічному середовищі. Поєднує логіку наукового доведення, риторику академічного дискурсу, написання наукових текстів, усні презентації, візуалізацію даних, міжнародну співпрацю, рецензування, відкриту науку та етику дослідницьких комунікацій. Розглядає відповідальне застосування генеративного штучного інтелекту з обов'язковою перевіркою джерел і результатів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія та практика наукової комунікації, методи побудови й критичного оцінювання аргументів, жанри академічного письма, способи представлення дослідницьких результатів і стандарти академічної доброчесності.

Метою курсу є формування здатності чітко, доказово, етично та переконливо представляти власні наукові результати в усній, письмовій і цифровій формах; аргументувати висновки, вести фахову дискусію та відповідати на конструктивну критику.

Завдання навчальної дисципліни:

– засвоїти понятійний апарат, функції, моделі та жанри сучасної наукової комунікації;
– опанувати принципи побудови наукових тверджень, доказів, обґрунтувань і висновків;
– навчитися розрізняти емпіричні дані, інтерпретації, припущення та оціночні судження;
– формувати логічно цілісні наукові тексти, анотації, тези, виступи й рецензії;
– розвинути навички академічної дискусії, постановки запитань, аргументованого заперечення й модерації;
– навчитися готувати конференційну доповідь, постер і коротку презентацію дослідження;
– опанувати коректну візуалізацію дослідницьких даних та пояснення результатів нефаховій аудиторії;
– ознайомитися з відкритою наукою, науковими профілями, цифровими ідентифікаторами й міжнародною взаємодією;
– сформувати навички коректного цитування, співаторства, рецензування та реагування на зауваження;
– виявляти маніпуляції, логічні помилки, недостовірні посилання та ризики дезінформації;
– застосовувати цифрові засоби та генеративний ШІ відповідально, прозоро і з перевіркою результату.

Пререквізити навчальної дисципліни. Базові навички академічного читання й письма, пошуку наукових джерел, усної комунікації та роботи з цифровими документами. Формальних обов'язкових пререквізитів для загальноакадемічної вибіркової дисципліни не встановлено.

Постреквізити навчальної дисципліни. Здобуті вміння застосовуються під час підготовки курсових, кваліфікаційних і дисертаційних робіт, наукових публікацій, конференційних доповідей, рецензій, заявок на гранти та публічного представлення досліджень.

Дисципліна формує універсальні навички академічної комунікації. Співвіднесення результатів навчання з кодами компетентностей та програмних результатів здійснюється окремо для кожної освітньої програми, до індивідуальної траєкторії якої включено цю вибіркову дисципліну.

Компетентності, що формуються під час вивчення дисципліни

Загальні та комунікативні компетентності	**Дослідницькі та професійні компетентності**
• Здатність до критичного мислення, аналізу й синтезу наукової інформації. • Здатність усно та письмово аргументувати дослідницьку позицію для різних аудиторій. • Здатність вести конструктивну дискусію, сприймати заперечення, коректно відповідати на критику. • Здатність до академічної співпраці, етичної взаємодії та професійного саморозвитку.	• Здатність презентувати результати досліджень українською та, за належного мовного рівня, іноземною мовою. • Здатність готувати академічні тексти, тези, рецензії, наукові постери й доповіді. • Здатність оцінювати обґрунтованість аргументів, надійність доказів, якість джерел. • Здатність використовувати інструменти відкритої науки, наукові ідентифікатори та цифрові платформи. • Здатність дотримуватися академічної доброчесності та відповідально застосовувати генеративний ШІ.

Очікувані результати навчання за дисципліною

РН1. Пояснювати функції, форми та канали наукової комунікації, визначати мету повідомлення й потреби аудиторії.

РН2. Будувати обґрунтовану аргументацію за схемою «твердження – дані – підстави – висновок» та виявляти логічні помилки.

РН3. Готувати структуровані наукові тексти, анотації й тези, коректно використовувати цитування та бібліографічні посилання.

РН4. Презентувати результати дослідження в усній, постерній і цифровій формах з якісною візуалізацією.

РН5. Організовувати академічну дискусію, формулювати фахові запитання і готувати відповідь на рецензію.

РН6. Використовувати інструменти наукової ідентифікації, пошуку та відкритої наукової комунікації.

РН7. Розмежовувати факт, інтерпретацію і припущення, дотримуватися етичних вимог та критично перевіряти контент, створений за допомогою ШІ.

У результаті опанування курсу здобувач освіти зможе:

– підготувати логічно структуровану аргументаційну карту власного дослідження;

– написати академічну анотацію, тези та рецензійний коментар з належними посиланнями;

– провести коротку наукову презентацію, обґрунтувати висновки й відповісти на запитання;

– оцінити достовірність джерел, коректність графіків та репрезентативність наведених результатів;

– задокументувати використання цифрових інструментів і ШІ відповідно до вимог академічної доброчесності.

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
Змістовий модуль 1. Основи наукової комунікації, логіка аргументації та академічне письмо					Методи навчання: проблемні та інтерактивні лекції, семінарські дискусії, аналіз наукових текстів і рецензій, аргументаційні карти, академічні дебати, рольове рецензування, презентації й індивідуальні дослідницькі мініпроєкти. Методи оцінювання: усні виступи, аргументовані письмові відповіді, анотації, тези, рецензії, презентації, модульна робота та заліковий захист.
Тема 1.	Наукова комунікація як складова дослідницької діяльності: моделі, аудиторії, жанри	2	2	8	
Тема 2.	Логіка й риторика наукової аргументації: докази, контраргументи, хиби мислення	2	2	8	
Тема 3.	Академічне письмо та структура наукового тексту: анотації, тези, публікації	2	2	7	
Тема 4.	Наукова дискусія, рецензування та академічний діалог	2	2	7	
Змістовий модуль 2. Публічне представлення досліджень, наукова етика та цифрові практики					
Тема 5.	Публічний виступ на конференції: презентація, постер, візуалізація даних	2	2	8	
Тема 6.	Міжнародна наукова комунікація, відкритий доступ та цифрова дослідницька ідентичність	2	2	7	
Тема 7.	Академічна доброчесність, цитування й відповідальне використання генеративного ШІ	2	2	8	
Тема 8.	Практикум наукової аргументації: дебати, запитання, захист результатів дослідження	0	2	7	
Модульна контрольна робота					
Всього:		**14**	**16**	**60**	
Форма контролю: залік					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з дисципліни «Мистецтво наукової комунікації та аргументації» передбачає: аналіз сучасних наукових публікацій і рецензій; складання аргументаційної карти дослідницького питання; визначення логічних помилок і перевірку джерел; підготовку анотації, тез доповіді та короткого рецензійного висновку; розроблення академічної презентації або наукового постера; опрацювання стандартів доброчесності, CRediT, відкритої науки та використання ШІ; підготовку до модульного оцінювання й заліку. Загальний обсяг самостійної роботи – 60 годин.

Види, строки й критерії виконання самостійних завдань деталізуються в робочій програмі та методичних рекомендаціях викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. Для занять використовуються мультимедійні аудиторії, доступ до наукових електронних бібліотек, академічних пошукових систем, презентаційні засоби та платформи дистанційного навчання. Для практичної роботи можуть застосовуватися ORCID, Crossref, репозитарії відкритого доступу, Zotero, текстові редактори й засоби перевірки бібліографії. Робота з ШІ не замінює самостійну наукову аргументацію та перевірку джерел.

Форми і методи контролю.

Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять та виконання самостійних робіт і перевіряє здатність точно формулювати наукову проблему, вибудовувати докази, готувати академічні тексти, представляти результати, дотримуватися етики дискусії та правил використання джерел.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

– аргументований виступ із проблемного питання;
– коротка усна доповідь і відповіді на фахові запитання;
– коректні уточнення, заперечення та рецензійні коментарі до виступу;
– систематична участь у семінарських заняттях і аналіз наукових кейсів;
– участь в академічних дебатах, обговоренні дослідницьких альтернатив;
– критичне опрацювання наукових публікацій, доказів та першоджерел;
– підготовка аргументаційних карт, рецензій і відповідей на зауваження;
– письмові завдання (анотація, тези, науковий коментар, план доповіді);
– підготовка наукової презентації / постера та обґрунтування візуалізації;
– самостійне опрацювання тем, етичних стандартів і підготовка до контролю.

Методи поточного контролю: академічні дискусії, аналіз текстів і джерел, аргументаційні вправи, письмові роботи, експертне взаємооцінювання, тестування, презентації та захист індивідуальних завдань.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	**Модульна контрольна**	**Залік**	**Разом**
Семінарські заняття	2	3	3	3	3	2	2	2	20	30	100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4	3	3			

Під час оцінювання враховують логічну послідовність доказів, зв'язок аргументів із перевіреними даними, коректність цитування, ясність усного й письмового викладу, етичність заперечень, якість візуалізації та здатність критично оцінювати власні висновки.

Критерії оцінювання результатів навчання та розподіл балів регламентуються чинним Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з дисципліни «Мистецтво наукової комунікації та аргументації» проводиться письмово та може включати аналіз аргументації в науковому тексті, виявлення логічних помилок, редагування анотації та короткі практичні завдання.

Критерії оцінювання модульного контролю:

– оцінка «відмінно» (A) виставляється за правильне виконання 90–100 % завдань;
– оцінка «добре» (B, C) виставляється за правильне виконання 75–89 % завдань;
– оцінка «задовільно» (D, E) виставляється за правильне виконання 60–74 % завдань;
– оцінка «незадовільно» (FX) виставляється за виконання менше 60 % завдань;

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Оцінювання охоплює вісім тем курсу, а також практичні вміння побудови аргументації, академічного письма, представлення результатів дослідження та критичного аналізу джерел.

До заліку допускаються здобувачі, які виконали обов'язкові завдання курсу. Залікове завдання може передбачати публічний захист стислої презентації власного дослідницького питання, його аргументаційної карти та відповіді на запитання.

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою: робота на семінарських заняттях – до 20 балів; самостійна робота – до 30 балів; модульна контрольна робота – до 20 балів; залік – до 30 балів. «Зараховано» виставляється за 60–100 балів за умови виконання обов'язкових видів робіт.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. За рішенням кафедри можуть ураховуватися результати участі в наукових конференціях, академічних дискусіях, підготовці публікацій або рецензій понад обсяг обов'язкових завдань.

Рівень виконання	Кількість балів	Критерії
Високий	27–30	Чітке дослідницьке твердження, надійні докази та контраргументи; логічна аргументація, якісна візуалізація; коректне цитування й переконливий захист.
Достатній	23–26	Основні результати представлені правильно й аргументовано, наявні окремі несуттєві недоліки в структурі або посиланнях.
Середній	18–22	Базове володіння аргументацією; недостатня повнота доказів, структури доповіді чи аналізу джерел.
Низький	0–17	Завдання не виконано або допущено істотні логічні чи фактологічні помилки; відсутні перевірні докази та коректні посилання.

Заохочувальні бали не входять до базового 100-бального розподілу й не можуть замінити виконання обов'язкових видів роботи. Порядок їх урахування визначають локальні документи Академії.

Самостійна робота оцінюється максимально у 30 балів. Розподіл: Т1–Т6 – по 4 бали, Т7–Т8 – по 3 бали. Критерії: достовірність джерел, повнота аналізу, чіткість аргументації, самостійність, академічна доброчесність і своєчасність.

Оцінка самостійної роботи

Критерії: логічність міркувань, правильність посилань, повнота доказів, дотримання етичних принципів, індивідуальний внесок і своєчасність виконання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
4	4	3	2	0
Критерії: відповідність завданню, доказовість, обґрунтованість висновків, коректність бібліографії, самостійність виконання та дотримання строків.				

Форми оцінювання включають семінарську роботу, аналіз аргументації, редагування наукового тексту, анотації, тези, експертні відгуки, виступи з презентацією або постером, модульну контрольну роботу та заліковий захист.

Для оцінювання результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна національна та ECTS шкала оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	Оцінка за національною шкалою для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	зараховано
75–81	C	добре	зараховано
68–74	D	задовільно	зараховано
60–67	E	задовільно	зараховано
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Мистецтво наукової комунікації та аргументації» здобувач освіти має:

– регулярно відвідувати лекційні та семінарські заняття;
– систематично й активно працювати під час аудиторних занять;
– своєчасно відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні результати;
– у повному обсязі та належної якості виконувати завдання викладача;
– опрацьовувати сучасні наукові публікації, міжнародні рекомендації та перевірені першоджерела;
– виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
– дотримуватися академічної доброчесності, принципів наукової етики й прозорості використання цифрових інструментів.

Курс передбачає самостійне створення текстів і презентацій, коректне цитування, дотримання авторського права та повагу до співрозмовників. Допоміжне використання генеративного ШІ можливе лише відповідно до правил завдання, із перевіркою фактів, реального існування джерел і прозорим описом суттєвого внеску інструменту. Неприпустимі плагіат, фабрикація, фальсифікація, приховане привласнення авторства та передавання конфіденційних даних у відкриті сервіси.

Оцінювання ґрунтується на якості наукового міркування, точності й релевантності джерел, культурі аргументованої дискусії, здатності захищати висновки та коректно відповідати на критичні зауваження.

Рекомендовані джерела інформації.

Нормативно-правові та етичні засади

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 (дата звернення: 25.10.2026).

2. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19 (дата звернення: 25.10.2026).

3. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20 (дата звернення: 25.10.2026).

4. ALLEA. The European Code of Conduct for Research Integrity. Revised Edition 2023. Berlin : ALLEA, 2023. DOI: 10.26356/ECOC. URL: https://allea.org/portfolio-item/european-code-of-conduct-2023/ (дата звернення: 25.10.2026).

Основна література

5. Академічне письмо : навч. посіб. / уклад.: Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. Миколаїв : НУК, 2022. 116 с. URL: https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/6413 (дата звернення: 25.10.2026).

6. Академічне письмо та доброчесність : навч.-метод. посіб. / авт.-уклад.: І. А. Насмінчук, Л. І. Громик. Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2024. 256 с. URL: https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi79/0059521.pdf (дата звернення: 25.10.2026).

7. Академічне письмо та риторика : навч. посіб. / уклад.: О. М. Максимець, І. О. Назаренко. Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2024. 224 с. URL: https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi79/0059522.pdf (дата звернення: 25.10.2026).

8. Безгодова Н. С., Волошинова М. О., Ніколаєнко І. О. Усна і письмова комунікація та академічна риторика : навч. посіб. для студентів закладів вищої освіти. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 163 с. URL: https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7733 (дата звернення: 25.10.2026).

9. Головко О. В., Павленко Н. В., Сєвідова І. О. Логіка : навч. посіб. Харків : ХНУВС, 2025. 195 с. URL: https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/24201 (дата звернення: 25.10.2026).

10. Жигулін О. А., Баранов І. Г., Кушнір О. І. Логіка, методологія та етика наукового пізнання : навч. посіб. Ніжин, 2024. 199 с. URL: https://dspace.onua.edu.ua/items/2fa13323-5d2c-4aaf-b197-4579492692e2 (дата звернення: 25.10.2026).

11. Іванова Т. В. Медіаграмотність та критичне мислення в процесі викладання дисциплін комунікаційного циклу : навч. посіб. / за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Центр вільної преси, 2024. 178 с. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/handle/123456789/9699 (дата звернення: 25.10.2026).

12. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2024. 143 с. URL: https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/10679 (дата звернення: 25.10.2026).

13. Корнієнко І. А., Кузьменко Ю. В. Основи наукових досліджень та академічна доброчесність : навч.-метод. посіб. Миколаїв : НФПІ ім. В. О. Сухомлинського, 2025. 150 с. URL: https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/10722 (дата звернення: 25.10.2026).

14. Heard S. B. The Scientist's Guide to Writing: How to Write More Easily and Effectively throughout Your Scientific Career. 2nd ed. Princeton : Princeton University Press, 2022. URL: https://ingramacademic.com/products/the-scientists-guide-to-writing-2nd-edition-9780691219189 (дата звернення: 25.10.2026).

15. American Psychological Association. Publication Manual of the American Psychological Association. 7th ed. Washington, DC : APA, 2020. URL: https://apastyle.apa.org/products/publication-manual-7th-edition (дата звернення: 25.10.2026).

16. Miao F., Holmes W. Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris : UNESCO, 2023. DOI: 10.54675/EWZM9535. URL: https://www.unesco.org/en/articles/guidance-generative-ai-education-and-research (дата звернення: 25.10.2026).

17. European Commission. ERA Living Guidelines on the Responsible Use of Generative AI in Research. Updated 16 October 2026. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/era-living-guidelines-responsible-use-generative-ai-research-updated-2026-10-16_en (дата звернення: 25.10.2026).

18. NISO. Contributor Roles Taxonomy (CRediT): ANSI/NISO Z39.104-2022. URL: https://credit.niso.org/ (дата звернення: 25.10.2026).

19. Committee on Publication Ethics (COPE). COPE Core Practices. URL: https://publicationethics.org/core-practices (дата звернення: 25.10.2026).

Додаткова література

20. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах : метод. рекомендації / авт.-уклад.: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. 117 с. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/18681 (дата звернення: 25.10.2026).

21. Нікітіна А. В., Барилова Г. К., Кравченко М. В. Риторика : навч. посіб. Старобільськ, 2021. 99 с. URL: https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8687 (дата звернення: 25.10.2026).

22. Міністерство цифрової трансформації України. Рекомендації з відповідального використання систем штучного інтелекту у науковій сфері. 22.10.2026. URL: https://thedigital.gov.ua/documents (дата звернення: 25.10.2026).

23. Семеніхіна О., Різник В., Шамоня В. Використання штучного інтелекту в наукових дослідженнях в контексті академічної доброчесності. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2025. Т. 13, № 6. С. 63–68. DOI: https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol13i6-009.

24. Совтис Н. М., Адах Н. А., Гаврилюк Н. В. Українська мова (лінгвістичний інструментарій наукових досліджень) : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2025. 152 с. URL: https://repository.rshu.edu.ua/id/eprint/19479/ (дата звернення: 25.10.2026).

25. Ярошенко Т., Ярошенко О., Чуканова С. Наукова комунікація в цифрову епоху : наук.-практ. монографія / за заг. ред. Т. Ярошенко. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2024. 463 с. URL: https://zenodo.org/records/21063732 (дата звернення: 25.10.2026).

26. Page M. J., McKenzie J. E., Bossuyt P. M. et al. The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ*. 2021. Vol. 372. Article n71. DOI: 10.1136/bmj.n71. URL: https://www.prisma-statement.org/prisma-2020-statement (дата звернення: 25.10.2026).

27. Center for Open Science. Transparency and Openness Promotion (TOP) Guidelines. TOP 2025. URL: https://www.cos.io/initiatives/top-guidelines (дата звернення: 25.10.2026).

28. EQUATOR Network. Reporting Guidelines for Main Study Types. URL: https://www.equator-network.org/reporting-guidelines/ (дата звернення: 25.10.2026).

29. Crossref. How Do I Find and Create Reference Links? Documentation. Updated 15 August 2025. URL: https://www.crossref.org/documentation/reference-linking/how-do-i-create-reference-links/ (дата звернення: 25.10.2026).

Інформаційні інтернет-ресурси

30. ORCID. Registry and Researcher Identifier Platform. URL: https://orcid.org/ (дата звернення: 25.10.2026).

31. Crossref. DOI Registration Agency. URL: https://www.crossref.org/ (дата звернення: 25.10.2026).

32. Zotero. Reference Management Software. URL: https://www.zotero.org/ (дата звернення: 25.10.2026).

33. Google Scholar. Scholarly Search Service. URL: https://scholar.google.com/ (дата звернення: 25.10.2026).

34. Національний репозитарій академічних текстів. URL: https://nrat.ukrintei.ua/ (дата звернення: 25.10.2026).